

Prichádza „homo schwabus“?

Mikuláš Hučko

21. júna 2021 ✚ *Spoločnosť*

Klaus Schwab

zdroj: Flickr

Klaus Schwab, jedna z najvplyvnejších osobností sveta, držiteľ sedemnástich doktorátov, je skromný človek. Presnejšie povedané, takto chce pôsobiť navonok. Do povedomia širšej verejnosti sa za posledný rok dostal najmä vďaka knihe vydanéj v atmosfére paniky súvisiacej s pandémiou pod názvom *Covid-19: The Great Reset* (2020), v ktorej sa o. i. zasadzoval za tvrdý lockdown. Jeho najdôležitejším programovým dielom je však bezpochyby *Štvrtá priemyselná revolúcia* (2016). Je neuveriteľne nudná, obsahuje plno krásnych slov, všeobecných fráz a sloganov a mnohých dráždi autorov veľký a všadeprítomný pátos. Pokiaľ by knihu niekto vzal do ruky, o nič nepríde, keď z nej prečíta iba úvod, prvú kapitolu a dodatok.

Prečo by ju však vôbec mal čítať, keď je taká nudná? Pretože ju napísal človek, ktorého hlas dnes pozorne počúvajú v najvplyvnejších hospodárskych a politických centrách a pretože ho mnohí nazývajú aj prorokom blízkej budúcnosti. Proti tomu sa však Schwab vo svojej skromnosti ohradzuje a zdôrazňuje, že nie je prorokom ani futuroológom, ale vizionárom, ktorý vidí skôr rozmazané kontúry budúcnosti než jasne vymedzené tvary. Aj by sme mu radi uverili, keby nešlo o **jedného z najvýznamnejších svetových lobistov presadzujúcich globalizáciu a s ňou zrušenie tradičného politického poriadku bez národných štátov.**

Klaus Schwab vychádza z toho, že v dejinách ľudstva prebehlo niekoľko revolúcií a drobných prevratov: agrárna revolúcia, priemyselná revolúcia, ktorá mala štyri fázy („sub-revolúcie“) v závislosti od prechodu od využívania sily ľudských a zvieracích svalov k pare a parným strojom, potom k masovej výrobe závislej od elektriny, neskôr k počítačom a v súčasnosti sa nachádzame v štvrtej priemyselnej revolúcii založenej na všadeprítomnom internete a umelej inteligencii, pri ktorej **materiálna výroba prestáva byť podstatným prvkom.** Je to spojenie techniky, internetu a biológie, pretože v štvrtej priemyselnej revolúcii človek prestane byť bytosťou výlučne biologickou vďaka zlúčeniu fyzického, digitálneho a biologického sveta do jedného celku, v dôsledku čoho takíto „noví ľudia“ vytvoria globálnu spoločnosť, ktorá bude akousi kombináciou sci-fi, utópie a nového náboženstva...

Klaus Schwab, liberálny kozmopolita, je v dôvernom kontakte s prekvapujúcim počtom najbohatších ľudí na svete, ktorých s neuveriteľnou ľahkosťou presviedča o svojich víziách, predstavujúcich blížiacu sa budúcnosť **ako svet, v ktorom úplne dominujú počítače, internet, umelá inteligencia**, čo bude mať za následok prudký nárast nezamestnanosti prakticky vo všetkých oblastiach. „*No dobre*“, povie si, „*ale napríklad lekárov bude spoločnosť stále potrebovať*.“ Potrebovať ich bude, ale podľa tejto vízie oveľa menej, pretože namiesto lekára nás bude vyšetrovať, hádajte kto? Umelá inteligencia! Ako? Hoci aj na diaľku prostredníctvom čipu v hlave, ktorý bude merať náš cukor, krv, mozgové vlny, stravovacie návyky, počítanie krokov atď. Hodinu alebo dve pred možným infarktom nás čip, ktorý monitoruje naše srdce, upozorní a sám to oznámi sanitke, vďaka čomu dostaneme predinfarktové, nie poinfarktové lieky.

Nedáte sa a oponujete: „*Advokáti však určite nezaniknú!*“ Nuž pokiaľ by sa naplnila vízia Klausa Schwaba, keď narazíte na nejaký právny problém a nebudete vedieť, čo s ním, už nevyhľadáte drahého advokáta, ale svoju verziu prípadu zadáte do počítača, pripojíte naskenované dokumenty a umelá inteligencia vydá na súde rozsudok – samozrejme po porovnaní verzií všetkých strán a svedkov – na základe vhodných algoritmov, tzn. právnych kódexov a psychologických charakteristík ľudského správania. Áno, podľa Schwabovej vízie právnici, ktorí sa dnes považujú za elitu spoločnosti, majú byť nahradení online súdmi.

K. Schwab s V. Havlom a princom Charlesom

zdroj: Flickr

Predajné automaty nahradia pracovníkov a spôsobia revolúciu v službách, a tiež vytlačia ľudí. Preto podľa Schwabovej vízie sú robotníci, reštaurátori, remeselníci, expedienti v obchode – všetci odsúdení na zánik. Ale nielen oni. Automatizované stroje vybavené umelou inteligenciou vytlačia aj telemarketingových pracovníkov, daňových poradcov, odhadcov, športových rozhodcov, právnikov, hostesky, maklérov, pracovníkov v poľnohospodárstve, sekretárky, asistentky, kuriérov atď., atď.

Schwab vykresľuje budúcnosť, v ktorej vraj už nebudú potrební ani novinári či spisovatelia, pretože ich nahradia naprogramovaní roboti s umelou inteligenciou. Novinky v online novinách sa zaobídu bez ľudí, pretože budú vytvárané algoritmami založenými na informáciách spravodajských agentúr prúdiacich po internete.

Kto by mal prežiť tento masaker pracovných miest? Psychiatri a psychológovia, sociálni pracovníci, chirurgovia, manažéri, počítačoví analytici, programátori, inžinieri, riaditelia. No a predovšetkým „investori“ a „akcionári“.

Schwabova kniha je plná podobných príkladov futuristickej budúcnosti. Niektoré sa nám môžu páčiť, napríklad predinfarktový čip, iné menej, pretože vedú k drastickému obmedzeniu súkromia, ba dokonca, že **súkromie prestane existovať**. Ono jednoducho bez protestov zanikne, a ani nevieme ako, a budeme na každom kroku pod sústavnou kontrolou čipov, kamier, internetu, odpočúvacích zariadení a pod. Toto je technická stránka, na ktorú sa niektorí možno aj tešia.

Aký dopad by to malo mať na spoločnosť?

Nedobrá. Spoločnosť, ako ju poznáme, sa stane minulosťou, pretože sa ešte viac prehĺbi sociálna nerovnosť pokiaľ ide o príjmy, ale aj moc a prestíž.

Kto by mal zo štvrtej priemyselnej revolúcie najviac profitovať? Poskytovatelia intelektuálneho či fyzického kapitálu, teda inovátori, investori a akcionári. Toto logicky so sebou prinesie prehlbujúce sa rozdiely v bohatstve medzi tými, ktorí sú odkázaní na svoju prácu, a tými, ktorí majú kapitál. Inak povedané, tí, ktorí budú odkázaní na svoju prácu, budú odsúdení na radikálnu pauperizáciu, pretože stroje na báze umelej inteligencie ich takmer úplne nahradia.

Stručne povedané, **zanikne takmer celá stredná trieda**. A to už je vážny problém!

To, že prežijú psychiatri a psychológovia, že si udržia zamestnanie, ba že sa im bude celkovo dariť, nikoho neudivuje, pretože budú mať plné ruky práce s frustráciami svojich klientov, nezamestnaných robotníkov i príslušníkov strednej triedy. Keď právnici a úradníci, ktorí prídu o prácu a budú vytlačení elektronickými súdmi a úradmi, upadnú do depresie a neurózy, nastúpia odborníci, ktorí sa ich pokúsia uspokojiť vhodnými liekmi.

V krajinách, v ktorých bude prebiehať štvrtá priemyselná revolúcia, dôjde k radikálnej akumulácii kapitálu do rúk malej skupiny vlastníkov a akcionárov s dobre platenými manažérmi, inžiniermi a IT špecialistami. Inými slovami povedané, bude dochádzať k akumulácii kapitálu hŕstkou finančníkov a akcionárov veľkých korporácií.

Čo by to znamenalo napríklad pre Slovensko? Ľahko si domyslieť: keď inteligentné stroje vytlačia strednú triedu a robotníkov, pre kapitál už nebude rozhodujúca dostupnosť lacnej pracovnej sily, keď inteligentný automat bude stáť rovnako v Bangladéši ako na Slovensku, a začne utekať od nás.

K. Schwab s prezidentom USA, B. Clintonom

zdroj: Flickr

Schwab pripúšťa, že „štvrtá priemyselná revolúcia môže viesť k triumfu princípu *vítaz berie všetko*“. Strašidlo chudoby ho nijako neznepokojuje. Obáva sa iba „*sociálnych nepokojov, masovej migrácie a násilného extrémizmu v dôsledku pauperizácie*“.

Kultúrne zmeny

Aké hodnoty vyznáva Klaus Schwab? Z jeho kníh sa to nedozvieme. Všetko, čo nám prezradil, je, že to bude „svet, v ktorom bude záležať na prítomnosti“. To znamená, že v jeho predstave to bude **svet bez histórie, tradícií, zvykov a náboženstva**. Profesor A. Wielomski si všimol, že Schwab sa ani slovom nezmieňuje o náboženstve, ani o Bohu, ale dôrazne tvrdí, že žijeme v antropocéne, čiže v epoche človeka. Podľa „proroka“ Schwaba viera v Božie zjavenie, v teofániu, bude nahradená **vierou v zjavenie človeka**, nie však v náboženskom význame, ale v tom, že človek **pochozí svoje ohromné možnosti**. Profesor A. Wielomski tohto človeka pomenoval výstižne „homo schwabus“.

Ako ho charakterizuje?

„Homo schwabus je „nový človek“, ktorým sa v blízkej budúcnosti máme stať, aby nadnárodné spoločnosti mohli zvyšovať svoje zisky a moc.“

Budúci svet v predstave Klausa Schwaba je nielen bezbožný, ale aj dôsledne kozmopolitný a genderistický, úplne vykorenený, zbavený národov a tradícií. Je to **svet presadzovaný progresívnou ľavicou a liberálmi**, zbavený Boha, náboženstva, vlasti, dokonca ľudskej prirodzenosti (transgender). Nie je prekvapujúce, že svet budúcej **tekutej identity** ešte ničivejšie zasiahne inštitúciu rodiny, v ktorej vzájomné kontakty príbuzných – fyzicky roztrúsených po celom svete – budú prebiehať hlavne online formou.

Treba však otvorene povedať, že Klausa Schwaba vôbec nezaujíma kultúra, iba produkcia a zisk, presnejšie povedané zisk veľkých bánk a veľkých korporácií, ktorých je jedným z najvplyvnejších lobistov.

Politické zmeny

Politika v podobe, ktorú sme doteraz poznali, teda v podobe demokracie a najmä liberálnej demokracie, odchádza do minulosti. Globálne korporácie, globálne elity si zadali úlohu alebo dokonca morálnu povinnosť definovať, čo ľudstvo potrebuje, čo je pre ľudí v danom okamihu najdôležitejšie, aké programy treba implementovať, aké stratégie prijať.

Klaus Schwab sa netají tým, že štvrtá priemyselná revolúcia **musí viesť k zániku národných štátov**, a to nielen preto, že sú tradične založené na strednej triede a pevnej identite, ktorú tak odsudzuje a ktorá by mala byť zlikvidovaná.

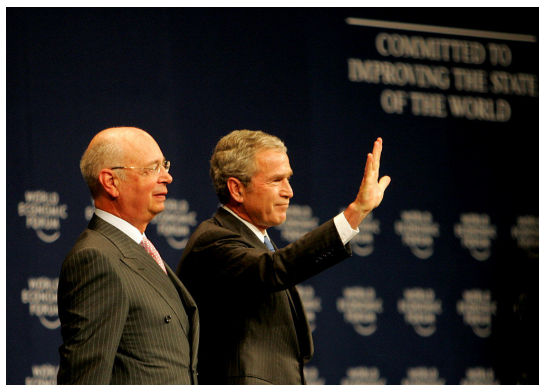
Globalista Schwab je presvedčený, že národné štáty treba nahradiť nejakým druhom svetového impéria. Ak toto tvrdenie preložíme do zrozumiteľného jazyka, pochopíme, že **svetové impérium je nevyhnutné na vytvorenie všeobjímajúcej a globálnej monoideológie**, ktorá sa bude usilovať konkurenčné idey preventívne potláčať, pretože svet budúcnosti bude uznávať iba jednu správnu ideológiu: kozmopolitný neoliberalizmus.

V jeho diele sa objavujú tvrdenia, ktoré naznačujú, že vznikne jeden štát, ale v štvrtej priemyselnej revolúcii prevláda presvedčenie, že **štátov môže byť viac, pokiaľ sa všetky ochotne podriadia ideológii kozmopolitného neoliberalizmu, čiže korporáciám**. Problémom by boli štáty brániace tradíciu, strednú triedu a presadzujúce antiglobalistickú protekcionistickú politiku. Schwab sa na národné štáty pozerá opovržlivo. Hlavnými hráčmi na svetovej scéne budú veľké korporácie a banky. Na

druhej strane čím väčšia je ich politická moc, tým menej moci majú ľudia, a tým väčšmi stráca demokracia na význame.

Ba podľa Schwaba, tak ako sa dnes ľudia identifikujú ako Slováci, Nemci, Argentínčania či Egypťania, v rámci štvrtej priemyselnej revolúcie **sa budú identifikovať v prvom rade s korporáciou** – samozrejme tí, ktorí budú mať prácu.

Profesor A. Wielomski tvrdí, že podľa Klausa Schwaba národný štát chrániaci záujmy svojich občanov musí jednoducho zaniknúť, pretože **svet sa musí podriaďiť štandardizácii, ktorú vyžaduje štvrtá priemyselná revolúcia**. Či už v budúcnosti vznikne jeden globálny štát alebo väčší počet štátnych organizmov, **štát v modernom zmysle slova bude patriť minulosti**. Pod moderným štátom rozumieme územie s jasne vymedzenými hranicami, na ktorom žijú ľudia podliehajúci zvrchovanej moci, teda moci, ktorá nepodlieha nikomu zvonku. Táto vláda je založená na verejnom práve a vyznačuje sa plnou zákonodarnou mocou rozšírenou na všetkých obyvateľov krajiny. Pre národné štáty však v štvrtej priemyselnej revolúcii niet miesta.

K. Schwab s G. Bushom ml.

zdroj: Flickr

Ideológ kozmopolitného neoliberalizmu nepíše nič o spôsobe výberu vládcov krajiny budúcnosti. Zdá sa mu to druhoradé, pretože právomoci štátu v budúcnosti budú radikálne obmedzené. Pretože reálna moc sa presunie od štátnych k neštátnym aktérom, od etablovaných inštitúcií k voľným sieťam. Moderný štát v skutočnosti bude nahradený *e-štátom*, ktorý bude úplne zbavený suverénnych funkcií. Ba priaznivci Schwaba dokonca snívajú o tom, že **politikov v e-štáte a v e-svete nahradí umelá inteligencia**.

Štáty s nožom pod krkom

Klaus Schwab píše, že v blízkej budúcnosti sa ako najdôležitejší ukážu spomínaní *neštátni aktéri* organizovaní vo voľných sieťach. Popri slabých elektronických štátoch vzniknú „*paralelné štruktúry*“, ktoré budú „*propagovať ideológie, získavať stúpencov a koordinovať aktivity namierené proti oficiálnym vládnym systémom*“, čo povedie k „*prerozdeleniu a decentralizácii moci*“. Ak slabé štáty budúcnosti prijmú túto duálnu moc, prežijú – a ak ju neprijmú? Schwab píše, že „*udržateľnosť vlád bude závisieť od ich schopnosti prispôbiť sa. Ak sa vyrovnajú so svetom zmien (...) prežijú.*“

Z toho vyplýva, že ak sa vlády budú pokúšať brániť svoju zvrchovanosť, budú zvrhnuté. Kým? Klaus Schwab píše, že **občanmi**. Tomu však uveria iba veľmi naivní ľudia.

Štáty sa buď transformujú na tzv. *e-štáty* s veľkým kapitálom, alebo **ich zvrhnú samotné nadnárodné spoločnosti** prostredníctvom medzinárodného kapitálu a bankárov. Funkcie *e-štátu* a *e-správy* sa obmedzia na právnu úpravu vzťahov medzi korporáciami a bankami, aby sa štát úplne nerozpadol a nebol nahradený hobbesovským štátom „vojny všetkých proti všetkým“, čiže občianskou vojnou veľkých súkromných spoločností. **A korporácie budú dokonca vstupovať do ozbrojených konfliktov, keďže Schwab píše, že v budúcnosti budeme svedkami „rastúceho počtu ozbrojených neštátnych štruktúr“.** Tieto nebudú pozostávať iba z ľudí, ale aj z vojenských robotov či mysliacich strojov schopných nezávisle plniť bojové úlohy bez ľudského zásahu. Tu prichádzajú na scénu drony a satelity. Na druhej strane môžu byť vojaci – či už vládni alebo korporátni – ľahko vybavení čipmi. **Z človeka nezostane nič okrem tela a svalov, pretože umelá inteligencia z centrálneho počítača bude takýchto kyborgov podporovať alebo ich usmerňovať.**

Inými slovami: tradičné, navonok i dovnútra suverénne štáty budú nahradené **slabými e-štátmi** ako *regulačnými agentúrami* – tzn. administratívnymi orgánmi, prostredníctvom ktorých budú písať zákony veľkokapitalistickí lobisti. V rámci krajín i mimo nich budú mocné banky a korporácie tvoriace zákony podľa vlastných potrieb, využívať zvyšky štátnej autority a fyzickej sily, aby udržali miliardy páriov z deindustrializovaných krajín a stovky miliónov nových páriov, konkrétne nezamestnaných pracovníkov a zástupcov strednej triedy z industrializovaných krajín. **Kontrola internetu zabije slobodu slova, myšlienky, ktoré sú v opozícii voči vládnucemu systému, sa prestanú šíriť.** A totálny dohľad spôsobí, že aj „občianska spoločnosť“ sa scvrkne.

Nový feudalizmus?

Nový systém predpovedaný Klausom Schwabom prof. A. Wielomski označuje za neofeudalizmus, v ktorom prezidenti bánk a korporácií sú nové kniežatá a pauperizované masy noví poddaní. A to doslova.

Nezamestnaní v Nemecku, ktorí dostávajú dávky, majú dnes **obmedzenú slobodu pohybu**, pretože môžu opustiť svoje rodné mesto iba so súhlasom úradu práce (napr. za účelom hľadania práce), alebo na svoju ročnú dovolenku. Teraz sa kontrola nad nimi zdokonalí, keď im budú implantované čipy s GPS. Čím sa to bude líšiť od otroctva okrem toho, že počet nezamestnaných pôjde do miliárd – v dôsledku zániku strednej a robotníckej triedy?

Dnes dobre vieme, že internet, ktorý vedie štvrtú priemyselnú revolúciu, nie je slobodný, ani nebude. Sociálne médiá – všetky tieto „facebooky“ a „twittery“ – zaviedli radikálnu ideovú a politickú cenzúru. To isté sa deje aj na sieti YouTube a vlády chcú **trestať tzv. nenávistné prejavy a šírenie fake-news**, teda informácií, ktoré sú niekedy naozaj nepravdivé a niekedy iba nepohodlné pre vládnucu oligarchiu. Schwab otvorene pripúšťa, že „osoba s prístupom k právam administrátora je takmer všemohúca“ a že „nerovnosti sa zvýšia medzi ľuďmi, oboznámenými s technológiou, ktorí sú schopní ju plne pochopiť a kontrolovať, a tými, ktorí nemajú vedomosti a sú len pasívnymi používateľmi technológií“.

V Schwabovej vízii **sa demokracia a liberalizmus, ako aj samotné štáty, stanú fasádou reálneho sveta páriov** ovládaných rovnako reálnymi korporáciami a plutokraciou. Zánik strednej triedy nie je iba desivou víziou chudoby nás všetkých, ale aj **perspektívou novej verzie totality: privatizovaného totalitarizmu korporácií**, ktoré nám vládnu, za nejakou liberálno-demokratickou

fasádou. Schwabova kniha brilantne ukazuje koexistenciu dvoch základných politických a spoločenských javov: národného štátu a strednej triedy. V globalizovanom svete bez strednej triedy neexistuje národný štát a bez silných národných štátov neexistuje stredná trieda. A ak sa nechceme stať „homo schwabus“, potom chtiac-nechtiac musíme brániť túto inštitúciu pred kozmopolitným neoliberalizmom.

Je profesor Klaus Schwab prorok, futuroológ alebo vizionár? Hoci sa vydáva za vizionára, zdá sa, že jeho azda najvýstižnejší prívlastok je jednoducho – **šarlatán**. Napriek svojim sedemnástim doktorátom.

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/prichadza-homo-schwabus/>